

Propuneri FIA pentru elaborarea proiectului de lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2025

	Denumirea legii	Conținutul propunerii (recomandării)	Argumentarea propunerii (recomandării)	Impactul bugetar (după caz)
1.	Codul fiscal al Republicii Moldova	<p>Recomandăm ca facilitățile acordate de patron să se supună impozitării doar cu impozitul pe venit.</p> <p>Respectiv, tipurile de drepturi și de venituri din care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, conform Anexei 3 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale) și Legii cu privire la mărirea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr.1593/2002, urmează a fi completate cu prevederi în acest sens.</p> <p>Conform legii 1593/2002, art.3, este utilizată noțiunea și enumerate drepturile și veniturile la care nu se calculează AOM “alte recompense – orice altă sumă decât salariul, plătită de angajator în folosul angajatului său, precum și alte drepturi și venituri plătite persoanelor fizice, cu excepția drepturilor și veniturilor, prevăzute la art. 20, 89, 90, 90¹ din Codul fiscal, la care nu se calculează prime de asigurare obligatorie de asistență medicală.”</p> <p>Astfel, pentru ca acestea să intre în categorie celor din care nu se reține AOM - acestea urmează a fi listate în Codul fiscal.</p>	<p>Impozitarea facilităților acordate de patron</p> <p>Facilitățile acordate de patron sunt taxate atât cu impozitul pe venit, cât și cu contribuțiile sociale și primele medicale. Aceste contribuții/prime la facilități acordate de patron sunt o povară pentru angajatori și salariați, nu stimulează angajatorii să susțină interesele sănătoase ale salariaților, problemele sociale și culturale.</p>	
2.	Codul fiscal al Republicii Moldova 1163 din 24.04.1997, art.19	<p>Se propune ca art. 19 Facilități acordate de angajator lit. a³): și în art. 24 Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător p (19/3) lit a) sa fie exclus textul “, cu ocazia zilelor de sărbătoare nelucrătoare conform Codului muncii”. Prin urmare să fie cu următorul conținut “cadourile în natură, inclusiv vouchere, oferite salariaților de către angajator, precum și cele oferite pentru copiii minori ai acestora, a zilelor de naștere ale salariaților, al</p>	<p>Cadourile în natură sunt oferite nu numai cu ocazia zilelor de sărbătoare nelucrătoare conform Codului muncii, dar și alte ocazii care contribuie nemijlocit la creșterea gradului de implicare a angajaților, de ex.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Împlinirea unui stagiou onorabil în cadrul entității (5 ani, 10 ani, etc). 	

Propuneri FIA pentru elaborarea proiectului de lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2025

		<p>căror cuantum cumulativ depășește valoarea de 10% din salariul mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat fiecărui salariat;</p> <p>Similar, se propune același text în art. 24 Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător p. (19³) lit. a).</p>		
3.	Codul fiscal al Republicii Moldova, articolul 24, alin.(19³) lit.c)	<p>Propunem completarea art.24, alin.19³, lit. c), după cum urmează:</p> <p>"abonamente pentru utilizarea facilităților sportive în vederea practicării sportului și educației fizice cu scop de întreținere, profilactic sau terapeutic, oferite de furnizori ale căror activități sunt încadrate la codurile 93.11, 93.12 sau 93.13 ale Clasificatorului activităților din economia Moldovei precum și a intermediarilor, în mărime de până la 50% din salariul mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat fiecărui salariat;"</p>	<p>Pe piața Republicii Moldova, abonamentele sportive sunt oferite și de intermediari. Adică, intermediarul încheie contracte cu sălile de sport din toată țara, iar angajatorul are posibilitatea sa-l contracteze doar pe acest intermediar. Angajatul poate merge la sala care este mai aproape, comoda. Acest mecanism reduce mult costurile angajatorilor cu logistica, în special acele companii care au subdiviziuni în toată republica și dorește sa ofere acest beneficiu cât mai atractiv pentru angajați.</p>	
4.	Codul fiscal al Republicii Moldova, articolul 24, alin.(19³)	<p>Propunem excluderea restricției privind plafonul de deductibilitate:</p> <p>Plafonul de deductibilitate a plăților efectuate în favoarea salariaților, prevăzute la prezentul alineat, constituie 15% din valoarea calculată ca diferență dintre fondul de retribuire a muncii total pe întreprindere, determinat pentru anul curent, și fondul de retribuire a muncii persoanelor specificate la grupele minore 112 și 121 din Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova. Toate cheltuielile trebuie să fie confirmate prin documentele primare emise pe numele angajatorului.</p>	<p>Toate beneficiile indicate la alin.19³ deja au restricții privind plafonarea. Adăugarea încă a unei restricții îngreunează foarte mult munca contabilului. Acest calcul și analiză va putea fi efectuat doar manual.</p> <p>Mai mult ca atât, art. 24 deja are o prevedere privind deductibilitatea tuturor cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru orice plăți efectuate în folosul angajatului, în raport cu care au fost calculate impozitele salariale (art. 24 alin. 19²).</p>	
5.	Codul fiscal al Republicii	<p>Propunem completarea aliniatului după cum urmează:</p>	<p>Odată ce facilitățile impozabile acordate de angajator include orice plata acordată salariatului de către angajator</p>	

Propuneri FIA pentru elaborarea proiectului de lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2025

	Moldova, articolul 24, alin. (20)	art. 24, alin.(20) Se permite deducerea cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare facultativă de asistență medicală ale salariatului și membrii familiei acestuia în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat fiecărui salariat.	pentru recuperarea cheltuielilor personale, precum și plățile în favoarea salariatului, efectuate altor persoane, atunci și polițele de asigurare medicală facultativă ale membrilor familiei sunt considerate plăți achitate în folosul salariatului. Completarea propusă va permite ca suma totală a polițelor medicale facultative a angajatului însumate cu ale membrilor familiei sa fie comparate cu salariul mediu prognozat pe economie.	
6.	Codul fiscal al Republicii Moldova, articolul 24, alin. (20)	Propunem modificarea conținutului punctului 52 din Hotărârea 693, după cum urmează: „52. Documentele ce confirmă primirea delegațiilor (reprezentanțelor) sînt: 2) ordinul conducătorului întreprinderii, emis în baza înțelegerilor prealabile ale părților (programelor, acordurilor, scrisorilor, faxurilor etc.), în care se menționează componența delegațiilor, scopul, programul și termenul vizitei; 3) 2) informațiile referitoare la rezultatele vizitei și darea de seamă asupra cheltuielilor efectuate, justificate documentar 4) Pentru asigurarea confirmării cheltuielilor de reprezentanță se va asigura dispunerea ambelor categorii de documente din cele menționate în prezentul punct. urmează să fie stabilite de fiecare companie în dependență de necesitățile informaționale interne..”	Întrucât cheltuielile de reprezentanță sunt permise spre deducere în scopuri fiscale în mărime limitată din venitul brut, propunem modificarea art. 24 Cod fiscal și a prevederilor HG nr.693/2018 prin simplificarea procedurii de documentare a cheltuielilor de reprezentanță și propunem oferirea posibilității pentru agenții economici să stabilească pe cont propriu documentele necesare, conținutul acestora pentru justificarea cheltuielilor de reprezentanță în dependență de necesitățile interne de informații. În situația în care compania are multe cheltuieli de acest fel, documentarea lor pentru deducerea în scopuri fiscale solicită mult timp și efort. Pentru fiecare reprezentanță este necesară întocmirea unui ordin în care sa fie specificată componența delegațiilor, scopul, programul, termenul precum și întocmirea unui raport cu privire la rezultatele vizitei și cheltuielile efectuate.	
7.	Codul fiscal al Republicii Moldova, articolul 26	Propunem excluderea restricției privind plafonul de deductibilitate: (26) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru plățile efectuate, în folosul salariatului, în scopul compensării costurilor pentru	Fondul de retribuire a muncii pentru anul curent se va determina în luna ianuarie a anului următor, respectiv ar putea exista așa o situație ca suma compensărilor ar putea depăși cele 5%, totodată careva sume au fost impozitate la angajat din considerentul ca au depășit 2500 lei lunar pentru	

Propuneri FIA pentru elaborarea proiectului de lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2025

		serviciile alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la 3 ani în mărime ce nu depășește valoarea de 2500 de lei lunar pentru fiecare copil al salariatului. Limita maximă de deducere constituie 5% din fondul de retribuire a muncii determinat pentru anul curent.	un copil, dar ce tine de deducere avem 2 articole care se contrapun in cazul dat: art.24 alin.19 ² - care prevede deducerea în cazul impozitării cu toate impozitele salariale si art.26 care prevede nedeductibilitatea cheltuielilor în cazul depășirii a 5% din fondul de retribuire a muncii.	
8.	Scutirea de impozitare a dividendelor achitate către companiile rezidente în statele membre UE	Luând în considerare faptul ca Republica Moldova a obținut statutul de tara candidat la aderarea cu UE, precum și faptul că Moldova nu are semnate Convenții de evitare a dublei impuneri cu toate statele membre UE sau unele Convenții existente sunt învechite (de ex. Germania), iar cu Franța așa și nu s-au efectuat schimbul de Note pentru a putea aplica prevederile Convenției, recomandăm implementarea în legislația fiscală a Republicii Moldova a Directivei 2011/96/EU sau semnarea Convențiilor de evitare a dublei impuneri cu toate statele membre UE.	Având în vedere ca deja cele 35 de grupuri de lucru tematice, responsabile pentru criteriile de aderare la UE (criteriul politic, criteriul economic și cele 33 de capitole ale legislației UE), și-au început activitatea în luna martie a anului trecut, cu scopul de a pregăti Republica Moldova pentru aderarea la Uniunea Europeană. Considerăm oportuna analiza Directivei 2011/96/EU ce prevede scutirea de la impozitul pe venit la sursa de plată a dividendelor achitate către companiile-mamă din statele membre UE (care dețin o cotă de participare de minim 10% în capitalul entității fiice pentru o perioadă de cel puțin 2 ani), astfel eliminând impozitarea dublă a acestor venituri.	
9.	Articolul 20 din Codul fiscal al Republicii Moldova. Sursele de venit neimpozabile	Se propune expunerea art. 20 lit. (d ⁶) în următoarea redacție: “(d ⁶) plățile suportate de angajator conform art. 24 alin. (19), (19 ¹), (20) și (20 ¹)”.	În contextul evoluțiilor demografice, stimularea economisirilor private pe termen lung devine una din principalele opțiuni pentru susținerea sistemului asigurărilor sociale. În condițiile în care deficitul forței de muncă este o problemă acută pentru oricare sector al economiei, angajatorii sunt determinați să creeze cele mai bune condiții de muncă pentru salariații lor. Astfel, pentru atragerea și menținerea personalului, angajatorii oferă o gamă variată de beneficii, printre care pot fi introduse și asigurările de viață. Asigurarea de viață este o alternativă ce poate oferi beneficii importante reflectate în creșterea	

Propuneri FIA pentru elaborarea proiectului de lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2025

			<p>gradului de protecție a populației și va contribui la garantarea unor resurse financiare necesare la un moment dat într-o familie pentru a menține standardul de viață al acesteia în cazul producerii unui eveniment neprevăzut (deces, accident, îmbolnăvire invalidantă), care, pentru majoritatea familiilor, are ca efect o scădere drastică a nivelului de trai și dependența de ajutoarele sociale oferite de stat.</p> <p>Mai mult ca atât, primele colectate de către asiguratorii care practică asigurări de viață, sunt investite pentru acoperirea rezervelor tehnice și matematice de asigurări, astfel susținând activitatea economică.</p>	
10	<p>Articolul 24 din Codul fiscal al Republicii Moldova. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător</p>	<p>Se propune completarea articolului 24 din Codul fiscal cu alineatul (20¹) în următoarea redacție:</p> <p>“(20¹) Se permite deducerea anuală a primelor de asigurare de viață plătite de angajator pentru angajat în baza contractului de asigurare de viață.”</p>	<p>În vedere alinierii prevederilor de deductibilitate pentru persoane fizice și persoane fizice/angajați, propunem permiterea spre deducere a cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare de viață a angajatului.</p> <p>Asigurările de viață pot contribui la diminuarea dezechilibrelor sociale prin complementarea programelor publice de asistență socială. În același timp, o politică continuă de susținere din partea statului, cu o estimare de impact minim asupra bugetului public poate aduce beneficii importante reflectate în creșterea gradului de protecție a populației. Este relevant faptul că deficitul de protecție al populației s-a amplificat în ultimii ani, ceea ce ar justifica o intervenție din partea autorităților publice pentru încurajarea comportamentului de protecție privat.</p> <p>Avantajele susținerii de către stat a dezvoltării asigurărilor de viață rezidă în:</p>	

Propuneri FIA pentru elaborarea proiectului de lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2025

			<p>- scăderea nivelului de dependență al populației de sistemul public de asistență socială;</p> <p>- creșterea nivelului de protecție al populației.</p> <p>Dezvoltarea asigurărilor de viață ar contribui la diminuarea dezechilibrelor sociale și creșterea bunăstării populației, stimulând familiile să achiziționeze protecția suplimentară de care au nevoie.</p> <p>Asigurările de viață dezvoltă, pe lângă asigurarea protecției financiare a familiilor împotriva riscurilor, un comportament responsabil pentru sustenabilitatea veniturilor familiale.</p> <p>Pe de altă parte pentru reducerea deficitului de protecție al populației mai este necesar și:</p> <ul style="list-style-type: none">• Încurajarea schimbării de mentalitate în rândul populației în ceea ce privește protecția împotriva riscurilor, prin conștientizarea responsabilității individuale;• Eforturi comune și susținute la nivel de industrie și autorități pentru educarea populației și promovarea beneficiilor asigurărilor de viață;• Introducerea de facilități fiscale care să încurajeze popularizarea polițelor de asigurări de viață și beneficiilor acestora. <p>În același timp companiile de asigurări oferă surse de finanțare pentru guvern și sectorul privat pe termen lung. În țările OECD, companiile de asigurări sunt cei mai mari investitori instituționali (sursa: Insurance Europe). Însă, în comparație cu țările din regiune, Republica Moldova are cea mai scăzută rată de penetrare a asigurărilor de viață în PIB.</p>	
--	--	--	--	--

Propuneri FIA pentru elaborarea proiectului de lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2025

			<p>Comparația defavorabilă cu statele din regiune arată că Moldova pierde an de an potențialul social și economic ale pieței asigurărilor de viață, economia pierzând resurse importante pentru investiții. În aceste condiții, toți actorii implicați resimt nevoia unui stimulent care să așeze piața asigurărilor de viață pe un curs ascendent de durată.</p> <p>Asigurarea de viață este unul dintre instrumentele utilizate de un număr mare de state în aplicarea politicii lor sociale. Majoritatea membrilor OECD, precum și o bună parte dintre statele membre ale Uniunii Europene stimulează prin mijloace fiscale dezvoltarea pieței asigurărilor de viață. Acest lucru se concretizează prin reduceri de impozite sau deductibilitatea primelor de asigurare. Gradul de densitate a asigurărilor – volumul de prime de asigurare repartizate pe cap de locuitor - a crescut substanțial în aceste state datorită deductibilității fiscale a primelor de asigurare.</p> <p>Exemple de facilități fiscale în domeniul asigurărilor de viață și efectul pozitiv avut asupra dezvoltării pieței:</p> <p>BULGARIA: deductibilitate pentru primele de asigurare, în limita a 10% din venitul personal anual.</p> <p>CEHIA: începând din 2001, a acordat deductibilitate pentru primele de asigurări de viață încheiate pentru minimum 5 ani, înaintea împlinirii vârstei de 60 de ani, în limita a aproximativ 400 EUR/anual. Dacă se renunță la poliță înainte de maturitate, toate beneficiile fiscale trebuie returnate.</p> <p>ESTONIA: deductibilitate totală pentru primele plătite pentru asigurări de viață încheiate pentru minimum 10 ani.</p>	
--	--	--	--	--

Propuneri FIA pentru elaborarea proiectului de lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2025

			<p>LITUANIA: deductibilitate pentru primele plătite pentru asigurări de viață încheiate pentru minimum 10 ani. Suma dedusă poate fi în limita a 4 salarii minime pe economie.</p> <p>LETONIA: deductibilitate pentru primele plătite pentru asigurări de viață încheiate pentru minim 5 ani.</p>	
11	Articolului 24 alineatul (20¹) din Codul fiscal al Republicii Moldova	<p>Se propune completarea articolului 24 din Codul fiscal cu alineatul (20¹) în următoarea redacție:</p> <p>„Se permite deducerea cheltuielilor de protocol în limita de 2% din venitul impozabil. În cadrul cheltuielilor de protocol se includ și cheltuielile înregistrate cu TVA aferent cadourilor/suvenirelor oferite de contribuabil.”</p>	<p>Actualmente, cheltuielile de protocol nu se recunosc în scopuri fiscale, dar direct contribuie la creșterea beneficiilor de menținerea relațiilor companiilor și în final la dezvoltarea întregii economii naționale. Prin urmare, aceasta va contribui esențial la susținerea mediului de afaceri în RM.</p>	
12	Articolul 24 alineatul (12) din Codul fiscal al Republicii Moldova	<p>Propunem modificarea Codului fiscal în sensul permitterii deducerii plăților pentru eliminările supranormative de substanțe poluante în mediul înconjurător și folosirea supra-limită a resurselor naturale.</p>	<p>Articolul 24 alineatul (12) din Codul fiscal</p> <p>(12) Nu se permite deducerea plăților pentru eliminările supranormative de substanțe poluante în mediul înconjurător și folosirea supra-limită a resurselor naturale.</p> <p>În condițiile actuale, în cazul în care un agent economic are instalată o stație de epurare și va presta servicii de epurare terților - acesta va factura serviciile de "epurarea apei" (excludere substanțelor poluante din ape) în conformitate cu nivelul încărcării de substanțe poluante. Astfel, facturarea pentru "apele uzate supraîncărcare de poluați cu depășiri de CMA" va include TVA. Respectiv, operatorul la rândul său, va diversifica apele uzate în emisare, care pot conține poluanți pe care nu a reușit să le epureze din diverse condiții, inclusiv și condiții normale de activitate, dar care au fost incluse la venituri impozabile. În asemenea condiții, există o neconcordanță, pentru operator este activitatea lui de baza și va factura "venit</p>	

Propuneri FIA pentru elaborarea proiectului de lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2025

			<p>impozabil”, dar când deversează în emisare suportă costuri prin diverse plăți pentru depășiri care de fapt sunt ”cheltuieli ordinare ” însă nedeductibile.</p> <p>Spre exemplu, în cazul apelor uzate în Moldova, normele sunt exagerat de mici, în comparație cu alte țări din UE.</p> <p>Este necesar de menționat că agenții economici elimină în mediu (aer, ape, sol) diverse substanțe, pentru depășirea normelor <i>ori achită taxe, ori instalează filtre de fum, stații de epurare etc.</i> Astfel oricum are de suportat costuri de ”remediere/restabilire”, prin urmare aceste <i>sume tot ar putea fi privite sub aspectul ”deductibilității”</i>, deoarece sunt legate de ”poluanți”.</p> <p>Un alt aspect ține de ”folosirea supra-limită a resurselor naturale”, respectiv dacă un agent economic deține o fântâna arteziană și folosește apa conform condițiilor și limitei din autorizația Agenției de Mediu, și plătește taxa pentru apă pentru tot volumul inclusiv și cel depășit – astfel din textul actual din alin (12) rezultă că și taxele pentru apă pentru volumul depășit impuse prin Cod fiscal - sunt nedeductive, ceea ce sunt în contradicție cu același cod fiscal.</p>	
13	<p>Articolul 31 din Codul fiscal Republicii Moldova. Limitarea altor deduceri</p>	<p>Se propune expunerea alineatului (3) al articolului 31 într-o nouă redacție, astfel stabilind condiții echivalente atât pentru bănci, cât pentru asigurători în contextul deductibilității provizioanelor reducerilor pentru pierderi la active și angajamente condiționale</p> <p>Astfel, articolul 31 alineatul (3) va avea următorul cuprins: ”(3) Băncilor și asiguratorilor (reasiguratorilor) li se permite deducerea provizioanelor, reducerilor pentru pierderi la</p>	<p>(3) Băncilor li se permite deducerea reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS.</p> <p>Pentru aplicarea uniformă și crearea condițiilor echivalente a regulilor privind deducerea reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS în sectorul financiar, se propune ajustarea art. 31, alin. (3).</p>	

Propuneri FIA pentru elaborarea proiectului de lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2025

		active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS.”	In același timp consideram imperios necesar sa atenționam asupra faptului că deducerea provizioanelor pentru reducerea pierderilor la active și angajamente condiționale nu este reglementată de prevederile art. 50 alin. (3) din Codul fiscal așa cum greșit s-a concluzionat in anii precedenți. Art. 50 alin. (3) din Codul fiscal reglementează deducerea indemnizațiilor de asigurare și despăgubirilor de asigurare, precum și a altor plăți efectuate de către asigurător/reasigurator în favoarea asiguratului/persoanei terțe sau beneficiarului asigurării și/sau reasiguratului, în conformitate cu contractul de asigurare și/sau de reasigurare încheiat și deducerea cheltuielilor asiguratului legate de formarea rezervelor tehnice și rezervelor matematice, în modul stabilit de Guvern.	
14	Articolul 32 din Codul fiscal Republicii Moldova. Reportarea pierderilor fiscale înregistrate	<p>Propunem eliminarea limitei pentru reportarea pierderilor fiscale înregistrate.</p> <p>Propunem următorul conținut:</p> <p>(1) Dacă, pe parcursul perioadei fiscale, cheltuielile aferente activității de întreprinzător depășesc venitul brut al contribuabilului în perioada fiscală curentă, suma pierderilor rezultate din aceasta activitate va fi reportata eșalonat pe următoarele cinci perioade fiscale pe o perioada nedeterminata..</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Măsura va permite valorificarea eficientă a pierderilor suportate și va susține companiile noi create sau intrate pe piața din RM în perioada pandemiei, crizei provocate de războiul din Ucraina, care au încetinit substanțial viteza de recuperare a investițiilor in RM; • În practica internațională sunt multe exemple de state care nu au limitări de reportare a pierderilor fiscale: Germania, Marea Britanie, Franța, Italia, etc; • Adițional, va fi o măsură pozitivă pentru crearea unui cadru investițional mai favorabil și atragerea investițiilor străine; • Criza pandemică, războiul din Ucraina, creșterea inflației au încetinit substanțial viteza de recuperare a investițiilor in RM; • In Romania eșalonarea pierderii se efectuează pentru ultimii 7 ani, având una din cele mai rapide creșteri economice din Europa din ultimii ani; 	

Propuneri FIA pentru elaborarea proiectului de lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2025

			<ul style="list-style-type: none"> • Posibilitatea de a repune în lucru pierderea suportată, pentru a obține profit, va fi o măsură de susținere a mediului de afaceri afectat; • Valorificarea nelimitată a pierderilor fiscale este un drept al agentului economic. Aceste pierderi sunt suportate în scop antreprenorial, corectitudinea lor este verificată de către autorități în cadrul controalelor fiscale. Limitarea utilizării pierderilor pune presiune suplimentară pe companii, care oricum au ca scop principal valorificarea profitabilă a investițiilor create. Propunerea data are impact pe termen lung, fără să afecteze imediat încasările în bugetul de stat 	
15	Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163-XIII din 24.04.1997, art.36	<p>Propunem eliminarea plafonului de 5% stabilit în art. 36 CF, aplicabil mărimii deducerii în scopuri fiscale a donațiilor efectuate. Propunem modificarea art. 36, după cum urmează:</p> <p>(1) Agentul economic rezident are dreptul la deducerea oricăror donații făcute de el pe parcursul perioadei fiscale în scopuri filantropice sau de sponsorizare, dar nu mai mult de 5% din venitul impozabil.”</p>	<p>În condițiile actuale, în cazul în care compania înregistrează pierderi fiscale în anul de gestiune, ea nu este în drept să deducă valoarea donațiilor efectuate, neavând astfel nici o motivare să efectueze astfel de donații.</p>	
16	Articolul 44, alin. (9) din Codul fiscal al Republicii Moldova	<p>Propunem expunerea alin. (9) art. 44 din Codul fiscal în următoarea redacție: „<i>Veniturile și cheltuielile rezultate din trecerea de la Standardele Naționale de Contabilitate la IFRS, la implementarea unui nou standard sau de la actualizarea unui nou standard nu sunt recunoscute în scopuri fiscale.</i>”</p>	<p>La prima aplicare a unui nou IFRS sau la actualizarea acestuia pot fi efectuate ajustări în situațiile financiare, care ulterior generează reflectarea veniturilor și cheltuielilor ca urmare a tranziției.</p>	
17	Codul fiscal al Republicii Moldova. Reguli speciale		<p>Având în vedere că cadrul secundar legislativ a fost publicat, dar mediul de business încă mai are o mulțime de întrebări și neclarități la capitolul implementare, propunem ca cel</p>	

Propuneri FIA pentru elaborarea proiectului de lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2025

	referitor la determinarea prețurilor de transfer		puțin pîna în anul 2027 să nu fie aplicate amenzi , timp în care mediul de afaceri se va conforma benevol acestor cerințe, precum și va fi o perioadă de „înțelegere” a noilor norme, de ajustare și de perfecționare a acestora, acolo unde este necesar.	
18	Codul fiscal al Republicii Moldova, Titlul III, art. 96	Propunem uniformizarea categoriilor de produse pentru care se aplică cota redusă de TVA 8%. Pentru o evidență simplă, clară și transparentă, propunem să fie aplicată cota redusă pentru categorii mari de produse și anume: produse lactate (0401, 0402, 0403, 0404, 0405, 0406), de panificație (1901, 1905), fructe și legume (0701-0714, 0801-0810, 1001-1008, 1201-1214)	La moment se aplică TVA 8% la anumite coduri de încadrare tarifară și este dificil din punct de vedere tehnic identificarea și urmărirea codurilor tarifare pentru fiecare articol separat. De exemplu, se aplică cota TVA 8% – la pâinea și produsele de panificație (190120000, 190540, 190590300, 190590700, 190590800); laptele și produsele lactate (0401, 0402, 0403, 0405, 040610300 și 040610500 – cu un conținut de grăsimi de maximum 40% din greutate). Ar fi mult mai simplu dacă s-ar aplica cota TVA redusă la toate produsele de panificație și produse lactate, conform nomenclurii combinate a mărfurilor. În practica altor state, există multe exemple în care se aplică TVA la categorii mari de produse alimentare. De exemplu: <ul style="list-style-type: none"> • România – TVA redus la 9% la comercializarea de alimente și băuturi destinate consumului animal și uman, inclusiv ingredientele folosite pentru prepararea alimentelor; • Austria - TVA redus la 10% la produse alimentare, cărți, produse farmaceutice, transport de pasageri, ziare, evenimente culturale și divertisment, hoteluri; • Belgia - TVA redus la 6% la produse alimentare, cărți, apă, produse farmaceutice, servicii medicale, ziare, evenimente culturale și de divertisment, hoteluri; • Cipru - TVA redus la 5% pentru produse alimentare, cărți, produse farmaceutice, servicii medicale, 	

Propuneri FIA pentru elaborarea proiectului de lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2025

			<p>transport de pasageri, ziare, evenimente culturale, de divertisment si sportive;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Republica Ceha - TVA redus la 15% la produse alimentare, servicii medicale si farmaceutice, transport de pasageri, ziare, evenimente culturale si de divertisment, hoteluri; si TVA redus la 10% la medicamente, cărți si produse alimentare pentru bebeluși; • Germania - TVA redus la 7% pentru produse alimentare, cărți, servicii medicale, transport de pasageri, ziare, evenimente culturale si de divertisment, hoteluri; • Grecia - TVA redus la 13% la produse alimentare, produse farmaceutice, servicii medicale, evenimente culturale, de divertisment si sportive; • Polonia - TVA redus la 8% pentru produse farmaceutice, servicii medicale, transport de pasageri, ziare, hoteluri, restaurante, evenimente culturale, sportive si de divertisment; si TVA redus la 5% la produse alimentare; • Slovacia - TVA redus la 10% pentru cărți, produse alimentare si farmaceutice, servicii medicale, evenimente culturale. 	
19	Articolul 95 (2) pct. (c) din Codul fiscal al Republicii Moldova	Modificarea art. 95 (2) punct (c) Cod fiscal în vederea excluderii limitei de 0,5% din venitul din vânzări obținut pe parcursul anului precedent, în vederea aplicării TVA la livrarea de mărfuri și servicii efectuată cu titlu gratuit în scopuri de publicitate și/sau de promovare a vânzărilor.	<p>Materialele publicitare au doar scop informativ, nu pot fi valorificate de clienți în nici un alt mod și ar trebui să aibă același tratament TVA ca și celelalte forme de publicitate;</p> <p>Scopul materialelor publicitare imprimate este să informeze consumatorii despre promoțiile curente. Distribuirea acestor materiale (flyere, pliante) este o formă de publicitate, la fel ca publicitatea radio, TV și panourile exterioare. Natura și scopul tranzacției sunt identice pentru aceste forme de publicitate și respectiv tratamentul fiscal ar trebui să fie identic;</p>	

Propuneri FIA pentru elaborarea proiectului de lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2025

			<p>Contractarea unei companii terțe, ce prestează servicii de publicitate ce includ imprimarea și distribuirea materialelor publicitare, nu cade sub incidența art. 95 (2) punct (c). În acest caz, natura tranzacției este identică, consumatorul final primește pliante și flyere, însă tratamentul fiscal este diferit în dependență de cum este documentată tranzacția. La aplicarea prevederilor Codului fiscal este esențial să se acorde prioritate naturii și conținutului tranzacției.</p> <p>Distribuirea de ziare nu este o livrare cu titlu gratuit. Flyerele sunt bunuri care nu au destinația să fie comercializate. Ele nu au nici un folos pentru consumatori. Scopul acestora constă în informare și creșterea vânzărilor.</p>	
20	<p>Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163-XIII din 24.04.1997. Art.101⁶</p>	<p>Propunem modificarea art. 101⁶ și anume acordarea dreptului de restituire pentru sumele TVA rezultate din depășirea sumei TVA aferentă procurărilor (inclusiv importurilor), față de suma TVA aferente vânzărilor, fără limitări.</p> <p>Propunem următorul conținut:</p> <p>„Acțiunea prezentului articol se extinde asupra subiecților impozabili, înregistrați în calitate de plătitori de TVA, ce documentează tranzacțiile prin Sistemul informațional automatizat "e-Factura" și/sau prin bonuri fiscale emise de echipamentele de casă și control conectate la Sistemul informațional automatizat "Monitorizarea electronică a vânzărilor", prin care dispun de depășirea sumei TVA aferente procurărilor (inclusiv TVA aferentă importurilor), față de suma TVA aferentă livrărilor, pentru tranzacțiile înregistrate începând cu 1 ianuarie 2023.”</p>	<p>Republica Moldova s-a angajat sa atingă unele obiective strategice, cum ar fi armonizarea legislației naționale si adaptarea acesteia la standardele UE. In vederea accelerării procesului de integrare in UE, a fost încheiat Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeana și Comunitatea Europeana a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de alta parte, ratificat de Republica Moldova prin Legea nr.112/2014. Acordul respectiv trebuie privit ca o agendă de reformă pentru Moldova, bazată pe un program cuprinzător de aproximare a reglementarilor specifice domeniilor de interes strategice pentru Republica Moldova. În particular, potrivit art.57 din Acordul de Asociere și, respectiv, anexei VI la acesta, Republica Moldova urmează să își armonizeze gradual cadrul național de TVA la Directiva 2006/112/CE din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată. Potrivit art.183 al Directivei 2006/112/CE, subiectul impozabil are dreptul la restituirea TVA atunci când, valoarea deducerilor depășește valoarea TVA datorate. Statele membre pot refuza rambursarea sau</p>	

Propuneri FIA pentru elaborarea proiectului de lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2025

			<p>reportarea doar în cazul în care valoarea excedentului este ne semnificativă.</p> <p>La moment, prevederile Codului fiscal cu privire la restituirea TVA conțin limitări care nu sunt compatibile cu prevederile Directivei 2006/112/CE privind restituirea TVA. Reamintim că TVA este o taxă aplicată pe consum și în condițiile în care se limitează dreptul de restituire a sumelor acumulate în cont, aceasta se transformă într-o taxă aplicată pe comerciant/producător punând astfel presiune pe fluxurile bănești ale acestuia și crescând costurile totale ale companiei.</p>	
21	<p>Articolul 102 alin. (18) din Codul fiscal al Republicii Moldova. Utilizarea/neutilizarea facturilor fiscale electronice</p>	<p>Considerăm că penalizarea pentru neutilizarea facturilor fiscale electronice trebuie să fie pe seama emitentului și nicidecum lipsirea de deducerea TVA a cumpărătorului. Astfel, propunem excluderea art.102 alin.(18) din Codul fiscal.</p>	<p>În cazul procurării de pe teritoriul țării a valorilor materiale, serviciilor de la un furnizor inclus în lista contribuabililor obligați să utilizeze facturi fiscale electronice (e-factura), agenții economici au dreptul la deducerea sumei TVA, doar dacă dispune de factura fiscală electronică, eliberată de furnizor.</p>	
22	<p>Articolul 103 alin. 24 din Codul fiscal al Republicii Moldova</p>	<p>Excluderea de la art. 103 alin. 24 a autoturismelor importate după 01.01.2025</p> <p>Propunem păstrarea scutirii TVA pentru autoturismele importate până pe 01.01.2025 pentru care au fost achitate accizele la import</p>	<p>Autoturismele importate în RM până la 01.01.2025 au inclus în valoarea lor accizele majorate în vigoare de până la 01.01.2025.</p> <p>Aplicarea adițională TVA la valoarea autoturismelor importate până la 01.01.2025 va crește considerabil și nejustificat valoarea lor de vânzare. Autoturismele uzate sunt achiziționate de cele mai multe ori de către persoane fizice, care nu vor putea deduce TVA aplicat.</p>	

Propuneri FIA pentru elaborarea proiectului de lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2025

23	Articolul 117, alin. (16) din Codul fiscal al Republicii Moldova	<p>Propunem completarea cu un nou aliniat (16) art. 117, după cum urmează:</p> <p>„(16) La efectuarea livrărilor de servicii, precum și energie electrice, termice, apă, gaz, comunicații electronice, locațiune, în cazul utilizării e-facturii prin ciclul scurt, furnizorul nu este obligat să imprime factura fiscală pe suport de hârtie, să o semneze olograf și să o transmită Cumpărătorului, dacă contractul nu prevede altfel.”</p>	<p>Propunem să fie exclusă obligativitatea expedierii pe suport de hârtie a facturii fiscale, pentru servicii, emise prin ciclul scurt, prin intermediul SIA „e-Factura”, în cazul în care Cumpărătorul este înregistrat în SIA „e-Factura” și are acces la această factură. Necesitatea prezentării facturii fiscale electronice emise prin SIA „e-Factura” pe suport de hârtie și semnarea olografa a acesteia poate fi stipulată în contract. La necesitate Cumpărătorul, de sine stătător, va imprima factura fiscală semnată electronic de către Furnizor, cu dreptul de a deduce cheltuielile și TVA.</p>	
24	Codul fiscal al Republicii Moldova. Taxele locale	<p>Propunem modificarea legislației fiscale, în sensul aprobării unei metodologii unice și obligatorii pentru toate autoritățile publice locale de calculare a taxelor locale, care va proteja atât autoritățile publice locale, cât și agenții economici.</p> <p>Acest fapt va face posibilă determinarea cu maximă obiectivitate a taxelor locale.</p> <p>Totodată, propunem indexarea taxelor locale anual, în baza indicilor inflației stabilite de organele competente, alte temeiuri de majorare fiind excluse, conform practicilor și directivelor UE.</p>	<p>Taxele locale</p> <p>Criteriile actuale de determinare a taxei locale, prin plafonarea recentă a acestora, acordă o apreciere neargumentată și excesivă pentru administrația publică locală. Astfel, consiliile locale stabilesc discreționar cotele taxelor locale, fără a invoca nici o argumentare sau justificare a stabilirii acestora.</p> <p>Drept urmare a amendamentelor recente la Codul fiscal, putem atesta o creștere considerabilă, pe alocuri – nejustificată, a sarcinii fiscale asupra agenților economici.</p>	
25	Articolul 277 alin (1) lit. c) din Codul fiscal al Republicii Moldova	<p>Se propune de a completa art.277 alin. (1) litera c) al Codului fiscal, după cuvintele „Republicii Moldova” să se introducă textul „cu excepția celor care dețin dreptul de acces, în conformitate cu Legea nr.28/2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice”.</p>	<p>Impozitul pentru bunurile imobiliare, racordarea cu prevederile Legii cu privire la accesul la proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice.</p> <p>La 15.04.2016 a intrat în vigoare Legea nr.28 cu privire la accesul la proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii</p>	

Propuneri FIA pentru elaborarea proiectului de lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2025

			<p>asociate rețelelor publice de comunicații electronice. Ar.9 alin.(3) și art.41 prevăd expres că furnizorul de servicii publice nu poate fi obligat să plătească impozite, taxe, tarife, chirii pentru locațiune spațiilor interne și externe pentru construirea sau instalarea rețelelor. Până în prezent, furnizorii de rețele și/sau servicii publice de comunicații electronice calculează impozitul pe bunuri imobiliare pentru spațiile / terenurile asupra cărora au drept la acces.</p> <p>Pentru a putea utiliza în practică prevederile Legii nr.28/2016, propunem de a stipula expres în legislația fiscală că contribuabilii sunt scutiți de calcularea impozitului pe bunurile imobiliare pentru suprafețele / terenurile ce fac obiectul unui contract de acces.</p>	
--	--	--	--	--